

**UCHWAŁA NR .....
RADY MIASTA RACIBÓRZ**

z dnia ..... 2024 r.

w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Gminie Racibórz na lata 2024 - 2027

Na podstawie art.18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz.U. z 2023 r. poz. 40, z późn.zm.) oraz art.6 ust. 1 i ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (t.j. Dz.U. z 2021 r., poz. 1249 z późn.zm.) po przeprowadzeniu konsultacji społecznych zgodnie z Uchwałą Nr XXII/300/2016 Rady Miasta Racibórz z dnia 26 października 2016 r. w sprawie określenia szczegółowego sposobu konsultowania z Raciborską Radą Działalności Pożytku Publicznego lub organizacjami pozarządowymi i innymi podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie projektów aktów prawa miejscowego w dziedzinach dotyczących działalności statutowej tych organizacji (Dz. Urz. Woj. Śl. z dnia 8 listopada 2016 r. poz. 5641)

**Rada Miasta Racibórz
uchwala, co następuje:**

§ 1. Przyjmuje się Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Gminie Racibórz na lata 2024 – 2027, który stanowi załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Traci moc uchwała nr XXXIX/560/2022 Rady Miasta Racibórz z dnia 26 stycznia 2022 r. w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2022-2025.

§ 3. Wykonanie uchwały powierza się Prezydentowi Miasta Racibórz.

§ 4. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Załącznik do uchwały Nr .....
Rady Miasta Racibórz
z dnia ..... 2024 r.

**Program Przeciwdziałania
Przemocy Domowej
i Ochrony Osób Doznających Przemocy
Domowej w Gminie Racibórz
na lata 2024 - 2027**

SPIS TREŚCI

Wprowadzenie	3
Rozdział I. Zjawisko przemocy domowej.....	4
1.1 Ujęcie definicyjne przemocy.....	4
1.2 Instytucje publiczne i inne podmioty	7
Rozdział II. Przemoc, przeciwdziałanie przemocy, ochrona osób doznających przemocy domowej w świetle obowiązujących przepisów prawa	10
2.1 Prawodawstwo krajowe.....	10
Rozdział III. Diagnoza problemu przemocy domowej na podstawie procedury „Niebieskie Karty”.....	13
3.1 Procedura „Niebieskie Karty” - schemat ogólny	13
3.2 Dane statystyczne.....	14
3.2.1 Zakres Gmina Racibórz.....	14
3.3 Analiza SWOT – specyfika problemu w Gminie Racibórz.....	15
Rozdział IV. Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy w Gminie Racibórz na lata 2024 -2027.....	17
4.1 Beneficjenci Gminnego Programu.....	17
4.2 Ramy czasowe programu	18
4.3 Cele programu	18
4.3.1 Cel główny.....	18
4.3.2 Cele operacyjne.....	18
4.4 Finansowanie programu.....	21
4.5 Wdrażanie programu	21
4.6 Ewaluacja – wskaźniki.....	21
4.7 Spodziewane efekty.....	21

Wprowadzenie

Zjawisko przemocy domowej ma bardzo negatywny charakter w dwóch wymiarach jednostkowym i społecznym. Przeciwdziałanie przemocy jest jednym z zadań polityki społecznej, realizowanym na wszystkich poziomach życia publicznego w kraju. Skuteczność działań zależy od poziomu zrozumienia przyczyn i mechanizmów występowania przemocy oraz zaangażowania przedstawicieli poszczególnych instytucji zgodnie z kompetencjami.

Zgodnie z Rządowym Programem Przeciwdziałania Przemocy Domowej na lata 2024 - 2030 przyjętym w listopadzie 2023 roku „przemoc domowa jest w Polsce, podobnie jak w innych krajach jednym z głównych problemów społecznych, który wymaga podejmowania szeroko zakrojonych działań przeciwdziałających temu zjawisku”¹. Badania i statystyki wskazują, że wpływ na występowanie przemocy ma: dziedziczenie wzorca przemocy ze środowiska pochodzenia, uzależnienie od alkoholu lub jego nadużywanie, a także coraz częściej używanie substancji psychoaktywnych²

Rodzina jest pierwszym i najważniejszym środowiskiem w życiu człowieka – pierwotne środowisko pełniące istotną rolę w procesie przygotowania jednostki do życia w społeczeństwie. Rolą rodziny jest spełnianie określonych funkcji związanych z zaspokojeniem podstawowych potrzeb: bezpieczeństwa, miłości, przynależności, szacunku i uznania. Rola rodziny związana jest z przekazywaniem odpowiednich wzorców zachowań, wartości i kształtowaniem społecznie pożądanym postaw.

Współczesne rodziny często borykają się z różnego rodzaju problemami, które są wynikiem społecznych, ekonomicznych, normatywnych uwarunkowań charakterystycznych dla XXI wieku i postępujących cywilizacji.

W związku z powyższym powstanie Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej wynika wprost z założeń zawartych w nowelizacji ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej, pozwala jednocześnie na dokonanie szczegółowej analizy problemu oraz prezentuje konkretne metody przeciwdziałania przemocy domowej występującej w społeczności lokalnej, jaką tworzą na co dzień mieszkańcy gminy Racibórz.

---

¹ Rządowy Program Przeciwdziałania Przemocy domowej na lata 2024-2030, Warszawa 2023 Uchwała nr 205 Rady Ministrów z dnia 9 Listopada 2023 r. poz,1232.

² Rządowy Program Przeciwdziałania Przemocy domowej na lata 2024-2030, Warszawa 2023 Uchwała nr 205 Rady Ministrów z dnia 9 Listopada 2023 r. poz,1232.

Obecny Program Przeciwdziałania Przemocy w Domowej jest kontynuacją działań podejmowanych w ramach realizacji wcześniejszego dokumentu. Istotnym elementem programu jest zatem dalsze wprowadzanie w życie działań mających na celu - z jednej strony podnoszenie świadomości społecznej na temat przyczyn i skutków przemocy domowej, a z drugiej strony zapewnienie ochrony i udzielanie pomocy osobom dotkniętym przemocą domową, a także upowszechnianie informacji o możliwych formach udzielania pomocy zarówno osobom dotkniętym przemocą jak i stosującym przemoc domową.

ROZDZIAŁ I. Zjawisko przemocy w rodzinie

1.1 Ujęcie definicyjne przemocy

W 1996 roku, Światowa Organizacja Zdrowia (WHO) opublikowała definicję przemocy, w myśl, której przemoc jest „celowym użyciem siły fizycznej lub władzy, sformułowane, jako groźba lub rzeczywiście użyte, skierowane przeciwko samemu sobie, innej osobie, grupie lub społeczności, które albo prowadzi do albo z którym wiąże się wysokie prawdopodobieństwo spowodowania obrażeń cielesnych, śmierci, szkód psychologicznych, wad rozwoju lub braku elementów niezbędnych do normalnego życia i zdrowia”³.

W słowniku języka polskiego przemoc definiowana jest, jako „siła przewyższająca czyjąś siłę, fizyczna przewaga wykorzystywana do czynów bezprawnych dokonywanych na kimś; narzucana bezprawnie władza, panowanie, czyny bezprawne, dokonywane z użyciem fizycznego przymusu; gwałt”. W słowniku odróżniono termin „przemocą”, który z kolei w myśli definicji słownikowej związany jest z „użyciem siły fizycznej; wbrew czyjejś woli: Wziąć, zabrać coś komuś przemocą. Przemocą narzucić komuś swoją wolę”⁴.

Przemoc może przybierać różny charakter: instrumentalny, bezinteresowny, indywidualny oraz rodzinny. Irena Pospiszyl zagadnienie przemocy opisała, jako „wszelkie nieprzypadkowe akty godzące w osobistą wolność jednostki lub przyczyniające się do fizycznej, a także psychicznej szkody osoby, wykraczające poza społeczne zasady wzajemnej relacji”⁵.

W literaturze można znaleźć wiele definicji tego zjawiska. Przemoc kojarzy się z brutalnością, okrucieństwem, przestępczością⁶. Przemoc można scharakteryzować jako

³ WHO sprawozdanie na temat globalnej sytuacji w dziedzinie zapobiegania przemocy, 1996, s., (dostęp: http://www.who.int/violence_injury_prevention/violence/status_report/2014/en/, 09.2017 r.).

⁴ M. Szymczak, (red.), Słownik języka polskiego, PWN, Warszawa 1988, s. 986-987.

⁵ I. Pospiszyl, Przemoc w rodzinie, WSiP, Warszawa 1998, s. 14.

⁶ J. Młyński, Przemoc w rodzinie – skala zjawiska, ofiary przemocy i formy pomocy pracowników socjalnych, „Studia Socialia Cracoviensia” 2012, t. 4, nr 2, s. 143.

relację między ludźmi, która opiera się na przeważającej sile. W tej relacji jedna ze stron ma przewagę nad drugą, jedna osoba chce dominować. W tym kontekście ważne jest wskazanie różnicy pomiędzy przemocą a agresją, którą jest nierównowaga sił występująca pomiędzy osobami. W przemocy przewaga występuje po stronie sprawcy, w przypadku agresji jest ona zrównoważona⁷. Kolejną cechą charakterystyczną dla przemocy jest to, że jej celem jest wyrządzenie szkody, bólu, cierpienia. Trzeba wspomnieć, że sprawca naraża na szkody życie i zdrowie ofiary. Przemoc to zamierzone działania. W swoim głównym celu ma zamiar podporządkowanie ofiary. Do przemocy dochodzi poprzez naruszenie praw osobistych drugiego człowieka, manipulowanie. Do przemocy dochodzi także poprzez wywołanie cierpienia. Inna definicja przemocy stanowi o tym, że są to celowe akty, które godzą w osobistą wolność jednostki⁸. Przemoc przede wszystkim narusza prawa i dobra osobiste.

W kontekście opracowywania Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Gminie Racibórz na lata 2024-2027, najbardziej zasadnym jest przyjęcie definicji przemocy określonej w Ustawie z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (t.j. Dz. U. z 2021r. poz. 1249 z późn. zm.), zgodnie z którą przemoc określana jest jako „jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie, wykorzystujące przewagę fizyczną, psychiczną lub ekonomiczną, naruszające prawa lub dobra osobiste osoby doznającej przemocy domowej, w szczególności :

- a narażające tę osobę na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, lub mienia,
- b narażające jej godność, nietykalność cielesną lub wolność, w tym seksualną,
- c powodujące szkody na jej zdrowiu fizycznym lub psychicznym, wywołujące u tej osoby cierpienie lub krzywdę,
- d ograniczające lub pozbawiające tę osobę dostępu do środków finansowych, lub możliwości podjęcia pracy, lub uzyskania samodzielności finansowej,
- e istotnie naruszające prywatność tej osoby lub wzbudzające w niej poczucie zagrożenia, poniżenia lub udręczenia, w tym podejmowane za pomocą środków komunikacji elektronicznej.⁹

---

⁷ J. R. Ackerman, S. Pickering, Zanim będzie za późno: przemoc i kontrola w rodzinie, Gdańskie Wydawnictwo Psychologiczne, Gdańsk 2002, s. 135.

⁸ J. Papież, A. Płukis, Przemoc dzieci i młodzieży w perspektywie polskiej transformacji ustrojowej, Wydawnictwo Adam Marszałek, Toruń 2000, s. 235.

⁹ Ustawa z dnia 9 marca 2023r. o zmianie ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie oraz niektórych innych ustaw art. 2. pkt 1 (dostęp: Dz. U. z 2023 r. poz. 535)

Ustawa nie definiuje poszczególnych form/rodzajów przemocy, niemniej ich charakterystyka podawana jest w fachowej literaturze przedmiotu, ponadto podział funkcjonuje w powszechnym obiegu. Wyróżnia się następujące formy przemocy:

Przemoc fizyczna – jedna z najpopularniejszych form przemocy, o najszerszym spektrum zachowań. Przejawia się za pośrednictwem naruszenia fizycznej nietykalności z użyciem, bądź nie dodatkowych przedmiotów, ma na celu sprawienie fizycznego cierpienia, okaleczenie, pozostawienie stałych uszczerbków na zdrowiu. Zagroza bezpośrednio życiu.

Przemoc psychiczna – w przeciwieństwie do fizycznej nie prowadzi do powstawania widocznych obrażeń, niezwykle groźna i trudna do zauważenia. Wiąże się z pobawieniem godności drugiego człowieka, naruszeniem jego osobistej sfery życia. Prowadzi do alienacji społecznej, zastraszenia, wycofania. W przypadku dzieci, ma na celu świadome obniżenie ich możliwości prawidłowego rozwoju. Niezauważona w porę doprowadzić może do śmierci ofiary (np. samobójstwa).

Przemoc seksualna – łączy w sobie dwa aspekty fizyczny i psychiczny. Wiąże się z naruszeniem sfery intymnej ofiary i zmuszeniu jej (siłą, perswazją słowną) do określonych praktyk seksualnych wbrew jej woli. Przemocą seksualną jest również publiczne komentowanie wyglądu drugiej osoby.

Przemoc ekonomiczna (materialna) – z jednej strony związana z ograniczeniami, z drugiej zawłaszczeniem. Pierwszy aspekt dotyczy uniemożliwienia podjęcia pracy zarobkowej, zablokowania dostępu do wspólnych środków. Drugi natomiast związany jest bezpośrednio z kradzieżą, przywłaszczeniem mienia bez zgody drugiej osoby.

Przemoc za pomocą środków komunikacji elektronicznej i cyberprzemoc – zachowania, które mogą wzbudzić w osobie doznającej przemocy poczucie zagrożenia, poniżenia lub udręczenia, zwłaszcza zachowań podejmowanych za pomocą środków komunikacji elektronicznej na odległość.

Zaniedbanie – naruszenie obowiązku opieki ze strony osób bliskich, ciągle niezaspakajanie potrzeb fizycznych i emocjonalnych.

Amerykańska psycholog Leonora E. Walker opisała cykliczne sytuacje, występujące przy zjawisku przemocy. Zdarzenia określono cyklem przemocy, na który składają się trzy następujące po sobie fazy:

1) Faza narastającego napięcia – w rodzinie pojawia się coraz więcej sytuacji konfliktowych, wzrasta napięcie pomiędzy członkami, wyczuwalna jest nerwowa atmosfera. Kształtuje się podział na sprawcę, który staje się coraz bardziej drażliwy, niezadowolony, odgrywa

dominującą i przewodnią rolę oraz ofiarę, która zaczyna żyć w ciągłym strachu, obawie, często nie mając świadomości, iż przemoc stanowi realne dla niej zagrożenie i jej dotyczy.

2) Faza ostrej przemocy – sprawca swoje niezadowolenie, ogólne zdenerwowanie, poirytowanie przejawia w różnych formach wyładowując frustrację na swojej ofierze, która z kolei jest zaskoczona całą sytuacją. Frustracja sprawcy coraz częściej znajduje przełożenie w zastosowaniu różnych form przemocy na ofierze. Niezwykle niebezpieczna faza, mogąca doprowadzić nawet do samobójstwa lub zabójstwa.

3) Faza miodowego miesiąca – sprawca w tej fazie przechodzi pozorną metamorfozę, po wyładowaniu negatywnych emocji staje się zupełnie inną osobą, przy jednoczesnym staraniu się znalezienia odpowiedzi na pytanie, „dlaczego?”. Metamorfoza jest pozorna, ponieważ cykl stanowi obieg zamknięty, tym samym po fazie trzeciej, wcześniej bądź później sytuacja wraca do punktu wyjścia, czyli fazy pierwszej. Wraz z upływem czasu w cyklu pozostają już tylko dwie fazy pierwsza i druga, a zachowania agresywne sprawcy stają się codziennością¹⁰.

Trudno zdefiniować jednoznaczne źródło przemocy. Jej podłoże bywa bardzo złożone, a działania sprawcy często trudne do racjonalnego wytłumaczenia. Na każdym etapie życia człowieka może spotkać zjawisko przemocy, w jednym z dwóch wymiarów – osoby doznającej przemocy, albo osoby stosującej przemoc domową.

1.2 Instytucje publiczne i inne podmioty

Ze względu na złożoność zjawiska, jego nieobliczalny charakter, bardzo ważną rolę odgrywają wszelkie działania prowadzone przez jednostki samorządu terytorialnego, w szczególności te o charakterze profilaktycznym i wspierającym.

Art. 3 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej, określa formy pomocy przewidziane dla osób dotkniętych przemocą:

- poradnictwo medyczne, psychologiczne, prawne, socjalne, rodzinne i zawodowe,
- interwencja kryzysowa i wsparcie,
- ochrona przed dalszym krzywdzeniem, poprzez uniemożliwienie osobom stosującym przemoc domową wspólne zamieszkiwanie oraz zakazanie kontaktowania się i zbliżania się do osoby doznającej przemocy domowej,
- zapewnienie osobie dotkniętej przemocą domową bezpiecznego schronienia w specjalistycznym ośrodku wsparcia dla osób doznających przemocy domowej,

---

¹⁰. Ogólnopolskie Pogotowie Pomocy dla Ofiar w Rodzinie „Niebieska Linia”, (dostęp: <http://www.niebieskalinia.info/index.php/przemoc-w-rodzynie>, 09.2017 r.).

- badanie lekarskie w celu ustalenia przyczyn i rodzaju uszkodzeń ciała związanych z użyciem przemocy domowej oraz wydanie zaświadczenia lekarskiego w tym przedmiocie,
- zapewnienie osobie dotkniętej przemocą domową, która nie ma tytułu prawnego do zajmowanego wspólnie ze sprawcą przemocy lokalu, pomocy w uzyskaniu mieszkania¹¹.

Na terenie Gminy Racibórz funkcjonują konkretne instytucje zobowiązane do pomagania osobom doświadczającym przemocy domowej i prowadzące działania wobec osób stosujących przemoc domową z zakresu zdrowia, prewencji, prawa, pracy socjalnej i edukacji :

Ośrodek Pomocy Społecznej – celem pomocy społecznej jest umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężenia trudnych, życiowych sytuacji, w których się znaleźli, a z którymi nie są w stanie sami sobie poradzić. Zadaniem ośrodka jest również zapobieganie tego typu sytuacjom, (jedną z nich może być właśnie zjawisko przemocy domowej). Ośrodek posiada niezbędne zaplecze (np. specjalistyczny potencjał kadrowy, instrumenty umożliwiające grupowe i indywidualne formy wsparcia), do udzielania pomocy niematerialnej, która jest niezwykle ważna w procesie wychodzenia z trudnej sytuacji życiowej jednostki i rodziny.

Policja – w zakresie ochrony osób doznających przemocy domowej, policja w ramach obowiązującego prawa ma możliwość podjęcia interwencji, sporządzenia notatki urzędowej, zatrzymania sprawców przemocy, zatrzymania osoby podejrzanej, wszczęcia postępowania przygotowawczego, zabezpieczenia dowodów, podjęcia działań prewencyjnych oraz udzielenia informacji osobom doznającym przemocy o możliwości uzyskania pomocy.

Prokuratura – świadkowie przemocy, bądź osoby poszkodowane mogą złożyć w prokuraturze lub na policji zawiadomienie o przestępstwie ściganym z urzędu. Jest to rodzaj przestępstwa, który wiąże się z podjęciem przez odpowiednie organy państwa konkretnych działań. Ważna jest kwestia, iż odbywa się to bez konieczności pozyskania akceptacji osoby pokrzywdzonej. Każda instytucja, organizacja oraz pojedyncza osoba ma obowiązek powiadomić organy ścigania o podejrzeniu lub popełnieniu przestępstwa. Prokurator na wniosek policji lub z urzędu może wystąpić z wnioskiem do sądu o zastosowanie dozoru policji. Wniosek prokuratora może również wiązać się z obowiązkiem opuszczenia lokalu przez oprawcę, który zajmuje wspólnie z osobą doznającą przemocy, otrzymanie zakazu kontaktowania się i zbliżania do niej lub

---

¹¹. Ustawa z dnia 9 marca 2023r. o zmianie ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie oraz niektórych innych ustaw art. 2. pkt 1 (dostęp: Dz. U. z 2023 r. poz. 535).

miejsca zamieszkania. W przypadku niedostosowania się sprawcy może zostać zastosowany środek zapobiegawczy w postaci tymczasowego aresztu.

Sąd – do sądu można złożyć wniosek, bądź pozew, w zależności od zakresu sprawy osoba powinna udać się do:

- 1) Sądu Rejonowego Wydział Rodzinny i Nieletnich.
- 2) Sądu Rejonowego Wydział Cywilny.

Ochrona zdrowia – podstawowym zadaniem służb medycznych jest udzielenie pomocy medycznej mające na celu ochronę zdrowia i życia pacjenta. Następnie skuteczne przeprowadzenie rozmowy służące pozyskaniu niezbędnych informacji na temat życiowej sytuacji poszkodowanego, w celu odpowiedniego pokierowania osoby pokrzywdzonej. Działania te umożliwią otrzymanie niezbędnej dalszej pomocy, wsparcia i schronienia. W związku z rozpoznaniem sygnałów mogących świadczyć o zjawisku przemocy domowej pracownik służby zdrowia powinien wydać stosowne zaświadczenie lekarskie o doznanych obrażeniach, również w jego obowiązku leży kwestia poinformowania osoby o miejscu i warunkach wystawienia obdukcji, którą z kolei wydać może lekarz sądowy. Pracownicy ochrony zdrowia zobligowani są do każdorazowego powiadomienia organów ścigania o podejrzeniu popełnienia przestępstwa.

Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych – wobec niektórych osób uzależnionych od alkoholu, istnieje możliwość wdrożenia procedury związanej z zastosowaniem leczenia odwykowego. Procedura w kontekście poruszanego zagadnienia jest istotna, ponieważ sprawca przemocy domowej może być jednocześnie osobą przejawiającą problemy z uzależnieniem od alkoholu.

Zespół Interdyscyplinarny – celem działania zespołu jest koordynowanie systemu przeciwdziałania przemocy domowej na najniższym szczeblu samorządu terytorialnego, czyli na obszarze gminy. W skład zespołu wchodzi przedstawiciele różnych instytucji: OPS, GKRPA, policji, oświaty, ochrony zdrowia, organizacji pozarządowych, sądów (kuratorzy). Specjaliści z różnych dziedzin zajmują się rozwiązaniem konkretnego problemu, przy wykorzystaniu zasobów będących w zasięgu każdego z członków zespołu. Zgodnie z art. 9a ust.10 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej w celu dokonania diagnozy i oceny sytuacji w związku ze zgłoszonym podejrzeniem wystąpienia przemocy domowej, a także do realizacji działań powołuje się grupę diagnostyczno – pomocową. W skład takiej

grupy wchodzi pracownik socjalny jednostki organizacyjnej pomocy społecznej i funkcjonariusz policji.

Organizacje Pozarządowe – uzupełniają system poprzez organizacje: telefonów zaufania, punktów informacyjnych, schronisk, świetlic dla dzieci. Proponują również pomoc psychologiczną, prawną, socjalną, edukacyjną, itd.

Działania z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej oraz ochrony osób doznających przemocy domowej podejmują również specjalistyczne poradnie, np. psychologiczno-pedagogiczne, terapeutyczne i inne instytucje których obowiązki wynikają z prowadzonej działalności, np. placówki oświatowe, punkty konsultacyjne, schroniska dla osób doświadczających przemocy domowej, pogotowia rodzinne, ośrodki interwencji kryzysowej. Instytucje zatrudniają specjalistów psychologów, pedagogów, psychiatrów, w celu pomocy osobom doznającym przemocy domowej, zapobiegania zjawisku jak również pracy z osobami stosującymi przemoc domową. Pełnią ważną rolę w procesie przeciwdziałania przemocy, jej zapobiegania i łagodzenia skutków.

Rozdział II. Przemoc, przeciwdziałanie przemocy, ochrona osób doznających przemocy domowej w świetle obowiązujących przepisów prawa

2.1 Prawodawstwo krajowe

Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997r. (Dz. U. z 1997 r, Nr 78, poz. 483 z późn.zm.)

W Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. w art. 18 i 71 wskazano, że instytucja rodziny jest objęta szczególną ochroną i opieką Rzeczypospolitej Polskiej, a jej dobro Państwo ma obowiązek uwzględnić w swej polityce społecznej, głównie poprzez udzielanie szczególnej pomocy rodzinom znajdującym się w trudnej sytuacji społecznej. Art. 33 Konstytucji wskazuje, że kobieta i mężczyzna w Polsce mają równe prawa w życiu rodzinnym, politycznym, społecznym i gospodarczym. W myśl art. 72 Konstytucji, Rzeczypospolita Polska zapewnia ochronę praw dziecka i każdy obywatel ma prawo żądać od organów władzy publicznej ochrony dziecka.

Ustawa z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (t.j. Dz. U. Z 2021r. poz. 1249 z późn. zm.)

Dokument wskazuje zadania do realizacji dla jednostek samorządu terytorialnego i organów administracji rządowej, w zakresie postępowania z osobami doświadczającymi

przemocy i osobami stosującymi przemoc domową. Ustawodawca w art. 6 ust. 2 ujął zadania własne gminy w tworzeniu systemu przeciwdziałania przemocy, do których należą:

- 1) Opracowanie i realizacja gminnego programu przeciwdziałania przemocy domowej i ochrony osób doznających przemocy domowej.
- 2) Prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej w szczególności poprzez działania edukacyjne służące wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych kompetencji rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą domową.
- 3) Zapewnienie osobom doznającym przemocy domowej miejsc w ośrodkach wsparcia.
- 4) Tworzenie zespołów interdyscyplinarnych.

Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t.j. Dz. U. z 2023 r., poz. 2151 z późn.zm.)

Akt prawny, który łączy zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej z przeciwdziałaniem alkoholizmowi, jednocześnie nakłada obowiązek na jednostki samorządu terytorialnego w zakresie podejmowania stosownych działań w celu przeciwdziałania przemocy w rodzinie, alkoholizmowi i wychowywaniu w trzeźwości - art. 1 ust. 1-3 i art. 2.

Rządowy Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej na lata 2024-2030 (M.P. z 2023r. poz. 1232)

Program określa zadania w zakresie ochrony i pomocy dla osób doznających przemocy domowej. Reguluje zasady działania i prowadzenia programów oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych wobec sprawców przemocy domowej. Wskazuje kierunki działań profilaktycznych. Zasadniczym celem programu jest zwiększenie skuteczności przeciwdziałania przemocy domowej jak również zmniejszenia skali zjawiska w kraju. W nowym programie ujęto także zwiększenie poziomu kompetencji przedstawicieli instytucji i podmiotów, które realizują zadania związane z przeciwdziałaniem przemocy domowej, w celu podniesienia jakości i dostępności świadczonych usług.

Ustawa z dnia 30 kwietnia 2020 r. o zmianie ustawy – Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2020 r. poz. 956).

Wprowadzona w życie 30 listopada 2020 r. regulacja w procedurze cywilnej umożliwia szybkie reagowanie wobec osób stosujących przemoc domową. Zgodnie z tymi przepisami, jeżeli członek rodziny wspólnie zajmujący mieszkanie swoim zachowaniem polegającym na stosowaniu przemocy domowej czyni szczególnie uciążliwym wspólne zamieszkiwanie, osoba dotknięta przemocą może żądać, aby sąd zobowiązał go do opuszczenia mieszkania. Sąd rozpoznaje sprawę w trybie przepisów Kodeksu postępowania cywilnego o postępowaniu

nieprocesowym. Postanowienie zapada po przeprowadzeniu rozprawy, która powinna odbyć się w terminie jednego miesiąca od dnia wpływu wniosku. Staje się ono wykonalne z chwilą ogłoszenia i może być zmienione lub uchylone w razie zmiany okoliczności. Także od 30 listopada 2020 r. Policja (oraz Żandarmeria Wojskowa) dysponuje nowym środkiem reagowania na przemoc domową i spowodowane nią zagrożenie, jakim jest nakaz natychmiastowego opuszczenia wspólnie zajmowanego mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia lub zakaz zbliżania się do mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia.

Rozporządzenie Rady Ministrów z 6 września 2023 r. w sprawie procedury "Niebieskie Karty" oraz wzorów formularzy "Niebieska Karta" (Dz. U. z 2023, poz.1870)

Konieczność opracowania nowego aktu wykonawczego do ustawy jest wynikiem potrzeby dostosowania przepisów rozporządzenia do nowego brzmienia przepisów ustawy z 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej. (Dz. U. z 2001r poz 1249 z późn.zm) Rada Ministrów zobligowana została do sprecyzowania, poprzez powyższe rozporządzenie, procedury „Niebieskie Karty” oraz określenia wzorów stosowanych w jej ramach formularzy, wypełnianych przez przedstawicieli uprawnionych podmiotów ją realizujących. Jednocześnie ustalono, że tworząc procedurę uwzględnia się skuteczność podejmowanych działań wobec osób doznających przemocy domowej i dobro tych osób, w szczególności małoletnich. Treść rozporządzenia reguluje tematykę procedury „Niebieskie Karty”, dokonano zmian o charakterze porządkującym. Został poszerzony skład podmiotów uprawnionych do realizacji czynności z zakresu wszczynania procedury „Niebieskie Karty” - dotychczasowo 5 podmiotów uprawnionych do wszczęcia procedury „Niebieskie Karty”, a co za tym idzie, do wypełniania formularza „Niebieska Karta – A. Ponadto doprecyzowano, słownictwo, używając określeń – osoba doznająca przemocy domowej, zamiast: ofiara; osoba stosująca przemoc domową, zamiast: sprawca; czy małoletni, zamiast: dziecko.

Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Gminie Racibórz na lata 2024 – 2027 jest zgodny i spójny z wymaganymi regulacjami na poziomie krajowym, wojewódzkim i powiatowym. Program tworzono w oparciu o powyższe regulacje, ponadto korzystano z innych aktów prawa, które wykazano w końcowej części dokumentu.

Rozdział III. Diagnoza problemu przemocy domowej na podstawie procedury „Niebieskie Karty”

3.1 Procedura „Niebieskie Karty” - schemat ogólny

W ramach procedury „Niebieskie Karty” ustawodawca wprowadził cztery formularze A, B, C i D.

Formularz A – wypełnienie tego formularza powoduje wszczęcie procedury „Niebieskie Karty”. Zawiera najważniejsze informacje: m.in. dane osobowe osób objętych procedurą (m.in. zwiększono dane osobowe o numer PESEL, wiek, nazwę i adres miejsca pracy, adres placówki oświatowej do której uczęszcza małoletni, informacje o wcześniejszych realizacjach procedury „Niebieskie Karty”), miejsce zdarzenia, stan trzeźwości uczestników, a także rodzaj stosowanej przemocy. W terminie nie później niż do 5 dni roboczych formularz cz. „A” powinien zostać przekazany do zespołu interdyscyplinarnego właściwego ze względu na miejsce zamieszkania rodziny. W ciągu 3 dni od jego otrzymania jest przekazywany grupie diagnostyczno – pomocowej. Pierwsze posiedzenie grupy odbywa się niezwłocznie, nie później jednak niż 5 dni roboczych.

Formularz B – przekazywany osobie dotkniętej przemocą domową, lub w przypadku przemocy wobec małoletniego - rodzicowi, opiekunowi prawnemu lub faktycznemu, osobie, która zgłosiła podejrzenie stosowania przemocy, to baza informacji na temat zjawiska przemocy, zawiera wskazówki co można zmienić w swojej sytuacji i z jakiej pomocy można skorzystać w świetle obowiązującego prawa.

Formularz C – jest istotny w opracowaniu indywidualnego planu pomocy osobie lub osobom doznającym przemocy domowej w celu poprawy sytuacji życiowej.

Formularz D – wypełniany w obecności osoby, wobec której istnieje podejrzenie, że stosuje przemoc domową, w trakcie jego wypełniania dokonuje się ustaleń dotyczących dalszych działań, zobowiązując osobę stosującą przemoc domową do ich realizacji w celu zmiany jej postępowania.

Zakończenie procedury „Niebieskie Karty” następuje w przypadku ustania przemocy domowej i uzasadnionego przypuszczenia, że zaprzestano dalszego jej stosowania, a także w przypadku rozstrzygnięcia o braku zasadności podejmowanych działań. Zgodnie z nowelizacją ustawy po zakończonej procedurze członkowie grupy diagnostyczno pomocowej dokonują dziewięciomiesięcznego monitoringu procedury Niebieskie Karty.

3.2 Dane statystyczne

3.2.1 Zakres Gmina Racibórz

Tabela 1. **Problem przemocy w rodzinie – dane statystyczne dotyczące gminy Racibórz na podstawie procedury „Niebieskie Karty”**

	Liczba wypełnionych formularzy „Niebieska Karta” rok 2020	Liczba wypełnionych formularzy „Niebieska Karta” rok 2021	Liczba wypełnionych formularzy „Niebieska Karta” rok 2022
Liczba wszczętych procedur „ Niebieskie Karty”	103	115	116
Liczba osób objętych pomocą zespołu interdyscyplinarnego z uwagi na wszczętą procedurę „Niebieskie Karty”	410	226	381
w tym dzieci :	146	118	115
Liczba funkcjonujących grup roboczych w związku z prowadzeniem procedury „Niebieskie Karty”	119	104	100
Liczba zakończonych procedur „Niebieskie Karty”	82	54	52

Zródło własne: Sprawozdanie z realizacji Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie za lata: 2020 - 2022.

Dane statystyczne dotyczące skali zjawiska przemocy domowej niezależnie od jego obszaru – kraj, województwo, gmina, są alarmujące. Na przestrzeni lat odpowiednie instytucje i służby podejmowały wielokrotnie interwencje w tym zakresie. Przemoc jest zjawiskiem, które

dotyka polskie rodziny, niezależnie od ich statusu materialnego, społecznego i zajmowanych pozycji.

3.3 Analiza SWOT – specyfika problemu w Gminie Racibórz

Tabela 4. Analiza SWOT

Mocne strony	Słabe strony
Postrzeżenie przemocy, jako zjawiska stanowiącego zagrożenie dla prawidłowego funkcjonowania i rozwoju społeczeństwa Gminy Racibórz.	Niezadawalająca skuteczność działań związanych z ochroną osób doznających przemocy.
Rozumienie i dostrzeżenie kluczowych problemów stanowiących podłoże przemocy domowej wśród mieszkańców Gminy Racibórz.	Niska skuteczność działań profilaktycznych, edukacyjno-korekcyjnych, resocjalizacyjnych wobec osób stosujących przemoc domową, wynikająca z obowiązujących przepisów prawa.
Rozwinięta sieć placówek i instytucji udzielających wsparcia dla ofiar przemocy domowej (GKRPA, Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej, policja, sąd, prokuratura, kuratorzy sądowi, poradnia psychologiczno – pedagogiczna, OPS).	Brak prawnych i formalnych rozwiązań nakazujących o każdorazowym informowaniu o zjawisku przemocy, podejrzeniu przemocy. Obawa, strach osób doświadczających przemocy i świadków jej stosowania przed osobami ją stosującymi.
Standaryzacja oddziaływań interwencyjnych w związku ze zjawiskiem przemocy domowej – procedura „Niebieskie Karty”.	Brak dostatecznie wysokiego zaangażowania wszystkich instytucji do wszczynania procedury „Niebieskie Karty”.
Realizacja ustawowego obowiązku przez Gminę Racibórz - realizacja zadań wynikających z zapisów aktów prawa oraz powoływanie stosownych organów i instytucji, zgodnie z kompetencjami wskazanymi w ustawie.	Powielanie stereotypów na temat zjawiska przemocy domowej.
Wzajemna współpraca instytucji publicznych z organizacjami pozarządowymi. Umiejętny podział obowiązków i zadań. Działalność organizacji pozarządowych w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej i pomocy osobom jej doznającym	Brak badań służących ocenie efektywności programów profilaktycznych.
Wysoki poziom wiedzy i długoletnie	Niska skuteczność działań na rzecz

doświadczenie zawodowe kadry pomagającej i działającej z osobami doświadczającymi przemocy / stosującymi przemoc.	reintegracji rodziny.
Działalność informacyjna i profilaktyczna instytucji funkcjonujących na terenie Gminy Racibórz.	Wypalenie zawodowe, wynikające z nadmiernego psychicznego obciążenia pracą.
Szanse	Zagrożenia
Wzrost poziomu świadomości mieszkańców Gminy Racibórz na temat zjawiska przemocy domowej, jej skutków i konsekwencji.	Wysoki poziom ryzyka wystąpienia wtórej wiktylizacji osób doświadczających przemocy, będącej efektem prowadzonych działań interwencyjnych.
Wzrost poziomu społecznej odpowiedzialności za drugiego człowieka – spadek obojętności i bierności na krzywdę drugiej osoby.	Stereotypowe postrzeganie zjawiska przemocy. Panujące poglądy, o bezkarności sprawców przemocy i niemocy organów ścigania.
Bieżący monitoring i analiza sytuacji prowadzone na wielu płaszczyznach instytucjonalnych w celu zapobiegania ewentualnym zjawisko wystąpienia przemocy domowej – wzajemna spójna współpraca pomiędzy instytucjami.	Niechęć do współpracy przez osoby stosujące przemoc. Powszechna opinia o niskiej skuteczności działań prowadzonych wobec sprawców przemocy.
Wzmacnianie roli Gminy Racibórz w działaniach na rzecz przeciwdziałania przemocy i ochrony osób doświadczających przemocy poprzez bieżące prace przez instytucje działające na terenie gminy.	Mimo ogólnego spadku poziomu zjawiska przemocy domowej, wysoki czynnik odnotowywanych zdarzeń w Gminie Racibórz.
Doskonalenie zawodowe kadr działających w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej	Rozwiązywanie problemu przemocy domowej rodzinnej w „czterech ścianach”, obawa, strach przed sprawcą, uczucie wstydu, bezradności.
Możliwość korzystania przez osoby stosujące przemoc z profesjonalnego wsparcia, np. spotkania w poradniach zdrowia psychicznego, udział w programach korekcyjno-edukacyjnych.	Zbyt mały poziom świadomości na temat realnego zagrożenia występowania czy też wystąpienia zjawiska przemocy wśród przedstawicieli innych instytucji, przekładający się na małą liczbę wszczęć procedury „Niebieskie Karty”.
Korzystanie z instrumentów prawnych zgodnie z zapisami nowelizacji ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej .	Wykorzystywanie procedury „Niebieskie Karty”, do innych celów, np. sprawy rozwodowe.

Sprawne funkcjonowanie placówek i instytucji mających na celu przeciwdziałanie przemocy, zapobieganie przemocy, łagodzenie jej skutków, pomaganie osobom doznającym przemocy.	Luki prawne, sprawiające liczne rozbieżności w praktycznym stosowaniu prawa przez przedstawicieli różnych instytucji.
---	---

Zródło: opracowanie własne

Analizę SWOT przeprowadzono w celu opracowania Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doświadczających Przemocy Domowej na lata 2024-2027. Analiza ma za zadanie podnieść wzrost poziomu skuteczności systemu, usprawnienie przepływu informacji pomiędzy instytucjami. Wdrożenie najbardziej efektywnych i skutecznych rozwiązań ze szczególnym uwzględnieniem potrzeb osób doświadczających przemocy i stosujących przemoc. Uwzględniono w analizie specyfikę Gminy Racibórz, problemy i potrzeby społeczeństwa, ze szczególnym zwróceniem uwagi na kluczowe aspekty w kontekście tworzonego dokumentu. Z podkreśleniem ważnej roli Gminy w realizacji obligatoryjnego zadania, jakim jest przeciwdziałanie przemocy domowej i ochrona osób jej doświadczających.

Rozdział IV. Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doświadczających Przemocy Domowej w Gminie Racibórz na lata 2024 – 2027

4.1. Beneficjenci Gminnego Programu

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doświadczających Przemocy Domowej, kierowany jest do mieszkańców Gminy Racibórz. Założono, że działania w ramach programu prowadzone będą na rzecz:

- 1) osób doświadczających przemocy,
- 2) osób stosujących przemoc domową,
- 3) osób inicjujących działania w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej,
- 4) instytucji, organizacji i stowarzyszeń, działających w zakresie przeciwdziałania przemocy, zatrudniających personel pracujący na rzecz stosujących i doznających przemocy domowej,
- 5) ogółu społeczeństwa.

4.2. Ramy czasowe programu

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doświadczających Przemocy Domowej na lata 2024 – 2027 obowiązuje od 1 stycznia 2024 roku do 31 grudnia 2027 roku.

4.3. Cele programu

4.3.1 Cel główny

Przeciwdziałanie przemocy domowej, ochrona osób doznających przemocy domowej, wzrost skuteczności działań podejmowanych wobec osób stosujących przemoc.

4.3.2 Cele operacyjne

1. Prowadzenie zintegrowanych i skoordynowanych działań w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej przez Zespół Interdyscyplinarny.
2. Profesjonalizacja kadr działających w obszarze przeciwdziałania przemocy.
3. Zwiększenie poziomu świadomości społecznej na temat skutków i przyczyn przemocy domowej.
4. Stałe badanie i monitorowanie problemów związanych z przemocą domową.

Tabela 5. Cel operacyjny 1

Prowadzenie zintegrowanych i skoordynowanych działań w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej przez Zespół Interdyscyplinarny.

Działania	Realizator
1.1 Podejmowanie skutecznych działań w środowiskach zagrożonych przemocą domową, mających na celu zapobieganie występowania zjawiska przemocy domowej, zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa, poprzez: <ul style="list-style-type: none"> • diagnozowanie problemu przemocy domowej, • inicjowanie interwencji w środowiskach dotkniętych przemocą, • opracowanie i realizację planu pomocy w indywidualnych przypadkach,	OPS Racibórz, Zespół Interdyscyplinarny, Urząd Miasta Racibórz, KPP, GKRPA, organizacje pozarządowe, jednostki oświatowe (pedagodzy, (psycholodzy),

<ul style="list-style-type: none"> • rozpowszechnianie informacji o instytucjach oraz możliwościach udzielania pomocy w środowisku lokalnym, • inicjowanie skutecznych działań w stosunku do osób stosujących przemoc domową, • stałe monitorowanie sytuacji osób, wobec których istnieje zagrożenie wystąpienia przemocy, • prowadzenie dokumentacji powziętych działań wraz z efektami tych działań, • w przypadku zasadności wydawanie skierowań do Domu dla Matek z Dziećmi „Maja”, • nakierowanie na uzyskanie pomocy psychologicznej lub prawnej. 	
---	--

Źródło: opracowanie własne

Tabela 6. Cel operacyjny 2

Profesjonalizacja kadr działających w obszarze przeciwdziałania przemocy

Działania	Realizator
<p>3.1 Doskonalenie zawodowe kadr w zakresie diagnozowania zjawiska przemocy domowej, metod pracy z osobami, które doświadczyły zjawiska przemocy oraz osób stosujących przemoc domową, poprzez:</p> <ul style="list-style-type: none"> • podniesienie poziomu wiedzy przez systematyczny udział w profesjonalnych szkoleniach, seminariach, • wymianę doświadczeń, • intensyfikację działań mających na celu podniesienie współpracy pomiędzy instytucjami. <p>3.2 Realizację działań mających na celu wsparcie osób pracujących z osobami dotkniętymi przemocą w rodzinie i osobami stosującymi przemoc w rodzinie, poprzez:</p> <ul style="list-style-type: none"> • zapewnienie dostępu do wszystkich niezbędnych materiałów, informacji, aktów prawa, • umożliwienie udziału w szkoleniach, spotkaniach informacyjnych, • cykliczny udział w superwizji. <p>3.3 Rozpowszechnianie materiałów edukacyjnych dla podmiotów zajmujących się rozwiązywaniem problemów przemocy w rodzinie, poprzez:</p> <ul style="list-style-type: none"> • zapewnienie dostępu wszystkim pracownikom do bieżących, aktualnych informacji i wytycznych na temat prowadzenia działań na rzecz 	<p>OPS Racibórz, Zespół Interdyscyplinarny, GKRPA, KPP Racibórz, Urząd Miasta Racibórz, jednostki oświatowe, jednostki ochrony zdrowia, poradnia psychologiczno-pedagogiczna.</p>

przeciwdziałania przemocy, <ul style="list-style-type: none"> • dystrybucja informatorów, broszur na potrzeby pracownicze. 	
--	--

Źródło: opracowanie własne

Tabela 7. Cel operacyjny 3

Zwiększenie poziomu świadomości społecznej na temat skutków i przyczyn przemocy domowej.

Działania	Realizator
3.1 Podniesienie poziomu wiedzy i zwiększenie świadomości społecznej, w zakresie przyczyn, skutków oraz samej specyfiki zjawiska przemocy, poprzez: <ul style="list-style-type: none"> • organizację kampanii społecznych. 3.2 Upowszechnianie współpracy pomiędzy instytucjami publicznymi, sektorem prywatnym, organizacjami, stowarzyszeniami, poprzez: <ul style="list-style-type: none"> • zawieranie umów, • porozumień, 3.3 Edukacja publiczna w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej, poprzez: <ul style="list-style-type: none"> • organizację spotkań tematycznych, • pogadanek, np. w szkołach, • tematycznych konkursów, • konferencji, seminariów, itp. 	OPS Racibórz, Zespół Interdyscyplinarny, GKRPA, KPP Racibórz, Urząd Miasta Racibórz, organizacje pozarządowe: jednostki oświatowe, jednostki ochrony zdrowia, poradnia psychologiczno-pedagogiczna.

Źródło: opracowanie własne

Tabela 8. Cel operacyjny 4

Stałe badanie i monitorowanie problemów związanych z przemocą w rodzinie

Działania	Realizator
5.1 Badanie i monitorowanie zjawiska przemocy domowej w Gminie Racibórz, poprzez: <ul style="list-style-type: none"> • prowadzenie statystyk, • raporty, • sprawozdania, • publikacje ww. dokumentów, 	OPS Racibórz, Zespół Interdyscyplinarny, KPP Racibórz, GKRPA, Urząd Miasta Racibórz, organizacje pozarządowe, wymiar sprawiedliwości, jednostki oświatowe,

<ul style="list-style-type: none"> • udostępnianie informacji z danymi. 	jednostki ochrony zdrowia, poradnia psychologiczno- pedagogiczna.
--	---

Źródło: opracowanie własne

4.4 Finansowanie programu

Program realizowany przez Miasto Racibórz, za pośrednictwem OPS w Raciborzu, zgodnie z planem budżetu gminy i planem finansowym OPS na dany rok. Dopuszcza się możliwość skorzystania z zewnętrznych źródeł finansowych, w przypadku ogłoszenia programów i konkursów zgodnych z potrzebami Gminy i Ośrodka.

4.5 Wdrażanie programu

Założono, że program realizowany będzie głównie przez takie działania jak:

- organizowanie różnych form doskonalenia,
- propagowanie działań profilaktycznych,
- współpracę pomiędzy instytucjami,
- sprawozdawczość,
- monitoring.

4.6 Ewaluacja – wskaźniki

- liczba wszczętych procedur „Niebieskie Karty”,
- liczba powołanych grup diagnostyczno - pomocowych,
- liczba wszystkich przedsięwzięć (w tym o charakterze profilaktycznym) organizowanych przez instytucje publiczne i organizacje pozarządowe działające na terenie Gminy Racibórz na rzecz przeciwdziałania przemocy i wspierana osób jej doświadczających,
- liczba rodzin (sprawca, osoba doświadczająca przemocy) dotkniętych przemocą domową korzystających z form pomocy dostępnej na terenie Gminy Racibórz,
- liczba udostępnionych raportów/materiałów/sprawozdań.

4.7 Spodziewane efekty

Zapobieganie wzrostowi skali zjawiska przemocy domowej w Gminie Racibórz, poprzez wzrost świadomości społecznej na temat negatywnych skutków przemocy, intensyfikację działań mających na celu zapobieganie ponownemu wystąpieniu przemocy

domowej, zwiększenie skuteczności i dostępności różnych form pomocy dla osób doświadczających przemocy domowej.

Uzasadnienie

Ustawa z dnia 9 marca 2023 r. o zmianie ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie oraz niektórych innych ustaw wprowadza zmiany do ustawy z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz.U. z 2021 r., poz. 1249 z późn.zm.), które polegają na zmianie jej tytułu z ustawy „o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie” na ustawę „o przeciwdziałaniu przemocy domowej” oraz powołaniu nowych zespołów interdyscyplinarnych.

Rada Miasta Racibórz w dniu 30 sierpnia 2023 r. podjęła Uchwałę nr LXI/871/2023 w sprawie trybu sposobu powoływania oraz odwoływania członków Zespołu Interdyscyplinarnego w Gminie Racibórz. W ślad za tym, Prezydent Miasta Racibórz Zarządzeniem nr 2989/2023 z dnia 1 grudnia 2023r. powołał Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej w Gminie Racibórz.

Program będący przedmiotem niniejszej uchwały został opracowany w oparciu o istniejący w Gminie Racibórz Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2022 – 2025 z uwzględnieniem zmian wynikających z nowelizacji ustawy.

Zatem, w tym stanie faktycznym i prawnym podjęcie uchwały jest celowe i uzasadnione.